

Lieve Teuntje,

Ik ontmoette je op de VU tijdens mijn college 'Over genres'. We bestudeerden daar de gereedschapskist die aan iedere geschreven tekst ten grondslag ligt. De verschillende vakken vol technische bouwmaterialen en hun gebruiksaanwijzingen. Vaak voorzien van concrete plaatjes en schema's. Die vervolgens ook kunnen tonen hoe je zelf palen heit, een fundering aanlegt en stabiele steigers neerzet. Uiteindelijk wordt de woning toonbaar en toegankelijk voor de nieuwe bewoner, te weten de lezer.

Deze bouwmetafoor gebruik ik al zo'n twintig jaar als docent en schrijfcoach, maar tijdens onze samenwerking kreeg die extra lading, aangezien je vader architect was. Achteraf zegt dit beeld ook veel over de wijze waarop jouw boek over hem tot stand is gekomen.

Je kwam met het concept van de proloog naar de VU. Je wilde weten hoe je verder zou kunnen komen met een concrete structuur. Op buitenlandse universiteiten is het van oudsher al traditie om in lijn van Aristoteles na bestudering van bestaande teksten zelf aan de slag te gaan. Ook het schrijfproces in theorie en praktijk krijgt daarbij veel nadruk. Zo is bekend dat Nobelprijswinnaar Mario Vargas Llosa als aankomend student eindeloos met de hand het werk van Faulkner overschreef om het ambacht letterlijk te kunnen grijpen. In Nederland bestond die traditie van oudsher niet. In mijn destijds bedachte bedrijfsnaam Boek & Bite verwijst het tweede deel naar die door de klassieken geïnspireerde internationale werkwijze...

Inspiratie kleurt ook het begin van jouw schrijfproces. Er waren magische momenten. Zoals de reigers die steeds op je pad kwamen als bodes die zeiden dat je moest beginnen. Je werktitel werd: 'De komst van de witte reiger'.

Vanaf het begin was het motto: 'Het verhaal dat geschreven wil worden'.

Maar jij moest het wel zelf doen. Inhoud en vorm bleken steeds achter elkaar aan te rennen, soms elkaar in te halen. We werkten daarom zeer gestructureerd als architectenduo en bouwteam. Steeds werd de bouwtekening bijgewerkt en aangepast tot vlak voor oplevering. Daarbij had jij uiteraard de rol van uitvoerder, op en af de steiger klimmend om het cement te malen en de stenen te plaatsen. En ik die van procesmanager op kantoor en bouwplaats.

Ook bleef je als toeleverancier actief op zoek naar nieuw bouw materiaal. Je zoektocht in de auto op weg naar archieven, familie of interviews met betrokkenen leverde steeds weer bijzondere informatie op en ondertussen schreef je gestaag door. Tijdens onze sessies dienden de motieflijnen op basis van het nieuwe materiaal zich steeds rijker aan.

Het knappe van jou is dat je besloot dat alles zich organisch moest voegen. Geen haast, het is klaar als het klaar is. Het is dus geen wonder dat juist nu het moment daar is.

Tijdens de cursus gebruikte ik vaak het citaat: 'De vorm plaatstaal, daaronder kokend bloed.' (Mutsaers)

Het cliché zegt: je schrijft emoties niet van je af, maar naar je toe... Niet voor niets een cliché, zo heb jij ondervonden...
Jouw verhaal is een vloed van emotie. Eerder dan kokend was het bloedstollend koud. Maar over het thema van de Watersnoodramp is al veel gezegd en daarover zal de komende tijd ook nog veel gezegd en geschreven worden.

Wat ik hier nu wil benadrukken op dit bijzondere moment is jouw bewonderenswaardige wil om te bewijzen dat je door die heftige ervaringen juist in staat was de liefdevolle en mooie familieherinneringen van voor de ramp vast te houden. We noemden het steeds 'de kracht van het peutergeheugen' (het woord is, geloof ik, gesneuveld in de uiteindelijke tekst).

Door jouw verhaal heb ik je vader mogen leren kennen. Waarvoor ik dankbaar ben, want het is een bijzonder mens. Een avonturier, al op heel jonge leeftijd, een durfal, een vechter voor recht. Wat hij in de oorlog meemaakte is zo spannend dat je bijna denkt dat het niet echt gebeurd kan zijn. Maar ik verklap niets....
Want je hebt niet voor niets hard aan de cliff hangers gewerkt.

Tegen het eind van het schrijfproces wachtte je nog een bijzondere vondst.

In een oude koffer, bij je moeder thuis, dook plots een opgerold stuk papier op.

Eenmaal uitgerold bleek het een voor jou volstrekt onbekende schets te zijn die je vader maakte van zijn ideale nog te bouwen droomhuis, waarin jullie als gezin samen zouden gaan wonen.

Eigenlijk ben jij al die tijd ook onbewust bezig geweest die plek al denkende en schrijvende vorm te geven.

Nu zijn de steigers verwijderd..

De gevel mag gezien...

De voordeur naar buiten kan open....

Teuntje, je hebt je ouders een warm onderdak gegeven...

En ik hoop dat ze heel veel even warme gasten mogen ontvangen...

In weerwil van de storm!

Maaike Kroesbergen

Boek & Bite

www.boekenbite.nl